

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب کار
تفکر و پژوهش

ششم دبستان

۱۳۹۲

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: کتاب کار تفکر و پژوهش - ششم دبستان - ۳۴/۸

مؤلفان: میترا دانشور، احمد غلامحسینی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

طراح گرافیک، صفحه‌آرا: سید علی موسوی

تصویرگران: محمد باران دوست، بهاره جابری و ایمان نکاحی

طراح جلد: محمدحسن معماری

حروفچین: فاطمه باقری مهر

مصحح: زهرا رشیدی مقدم، فرشته ارجمند

امور آماده‌سازی خیر: سپیده ملک ایزدی

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

ناشر: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹ - ۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۲

حق چاپ محفوظ است.

امام طلبه‌ها را به تحقیق و تتبع وادار می‌کردند. به شاگردان مجال می‌دادند تا نظرات خود را بیان کنند. اگر روزی در سر درس کسی اشکال نمی‌کرد، امام با حالت اعتراض می‌فرمودند: «مگر اینجا مجلس ختم است که ساکت نشسته‌اید».

سخنی با دانش‌آموزان

دانش‌آموزان عزیز: سلام

برای چند دقیقه، ذهن خود را برای یک پرواز خیالی آزاد بگذارید. حال به درس تفکر و پژوهش و روش آن فکر کنید! فکر می‌کنید موضوع و روش درس تفکر و پژوهش چگونه است؟ کتاب کار تفکر و پژوهش چگونه کتابی است؟ چه تصویری پیش خود مجسم می‌کنید؟ آیا کلاس‌هایی را مجسم می‌کنید که دانش‌آموزان در حال گوش دادن به یک سخنرانی درباره‌ی تفکر و پژوهش و فایده‌های آن هستند؟ یا کلاسی که دانش‌آموزان دائم در حال انجام تکالیف کتاب کار هستند؟ چنین تصوراتی در مورد درس «تفکر و پژوهش» بسیار دور از واقعیت است. در درس تفکر و پژوهش شما یاد می‌گیرید به کنجکاو‌های خود توجه کنید، پرسش و کاوش کنید؛ لذا در این ساعت شما و پرسش‌ها و روش‌هایتان برای یافتن پاسخ پرسش مهم هستید. درس تفکر و پژوهش از فعالیت‌هایی تشکیل شده که به شما فرصت می‌دهد پرسشگری و کاوشگری کنید و روش‌های یادگیری خود را مورد بررسی قرار داده و بهبود بخشید. در این درس شما با انجام فعالیت‌هایی مانند بازی، گوش دادن به داستان، تماشای فیلم، خواندن متن، و غیره فرصت کندوکاو در نظرات خود و دیگران را خواهید داشت. داشتن کتاب کار فرصتی است برای ثبت خاطرات شما از شنیدن داستان‌ها، تماشای فیلم‌ها، گفت‌وگو با دوستان و آموزگار و اعضای خانواده، بحث و جدل بر سر یک عقیده و تمام آنچه خاطرات دوران دبستان ما و شما را می‌سازد. در کتاب کار، فعالیت‌هایی برای داخل و گاه خارج از کلاس پیش‌بینی شده تا شما یادگیری‌های خود در طول سال تحصیلی را ثبت کنید. بعد از هر چهار یا پنج جلسه نیز صفحاتی با عنوان خودارزیابی قرار داده شده تا یادگیری‌ها و نظرات خود در مورد جلسات گذشته را ثبت و خود را ارزیابی کنید. در تکمیل این صفحات کوشا باشید؛ زیرا کتاب کار علاوه بر دفتر ثبت تجربه‌ها، پوشه‌ی کار شما در طول سال تحصیلی نیز هست که آموزگارتان با بررسی آن هر هشت جلسه یک بار و نیز در پایان سال، میزان پیشرفت و نمره‌ی شما را تعیین خواهد کرد. امیدواریم از ساعت تفکر و پژوهش لذت ببرید و طعم لذت‌های خود را در کتاب کار بنویسید.

گروه مؤلفان

فهرست مطالب

۱

بخش اول

- ۲..... واژه‌های تصادفی
- ۳..... دیدنی‌های سرزمین من
- ۵..... نارنجی پوش امانتدار
- ۷..... یک اتفاق عجیب!
- ۹..... خودارزیابی
- ۱۰..... خرسی که می‌خواست خرس باقی بماند
- ۱۱..... بوی خوش مدینه
- ۱۲..... مردم‌پسندها
- ۱۴..... مارگیر و اژدها
- ۱۶..... خودارزیابی
- ۱۷..... شکلی دیگر
- ۱۸..... زیر ذره‌بین
- ۲۰..... آقکند
- ۲۱..... خودارزیابی
- ۲۲..... پایتخت کشور من
- ۲۳..... لی لی حوضک
- ۲۴..... شگفتی‌ها
- ۲۵..... ماه بود و روباه
- ۲۶..... خودارزیابی
- ۲۷..... دانه‌ی نی
- ۲۸..... من و پرسش‌هایم
- ۳۱..... میمون‌های گرانبها
- ۳۲..... خودارزیابی

بخش دوم

فعالیت‌های انتخابی

- هرکاری .....! ۳۴
- برنامه‌ی کودک و نوجوان ۳۵
- از کجا بدانم؟ ۳۶
- چرخ ریسک ۳۸
- رضا ۳۹
- درخت بخشنده ۴۰
- پرواز کن! پرواز! ۴۲
- ما کجا هستیم؟ ۴۴
- آخر خط ۴۶
- من عاقبت از این پل خواهم گذشت ۴۷
- مَم مَم شو ۴۸
- کیمیاگر ۴۹
- خودارزیابی ۵۰

بخش سوم فعالیت‌های اختیاری

- ۵۲..... فعالیت اختیاری شماره ۱
- ۵۴..... فعالیت اختیاری شماره ۲
- ۵۶..... فعالیت اختیاری شماره ۳
- ۵۸..... خودارزیابی فعالیت‌های اختیاری
- ۶۰..... برگه‌ی خودارزیابی نیمسال اول تحصیلی
- ۶۲..... برگه‌ی خودارزیابی نیمسال دوم تحصیلی